

Basale smittevernrutinar

Webinar 26. mai 2021

Jorunn Kleiva

Smittevernsjukepleiar

Regionalt kompetansesenter for smittevern Helse Vest
Helse Bergen

Basale smittevernrutiner

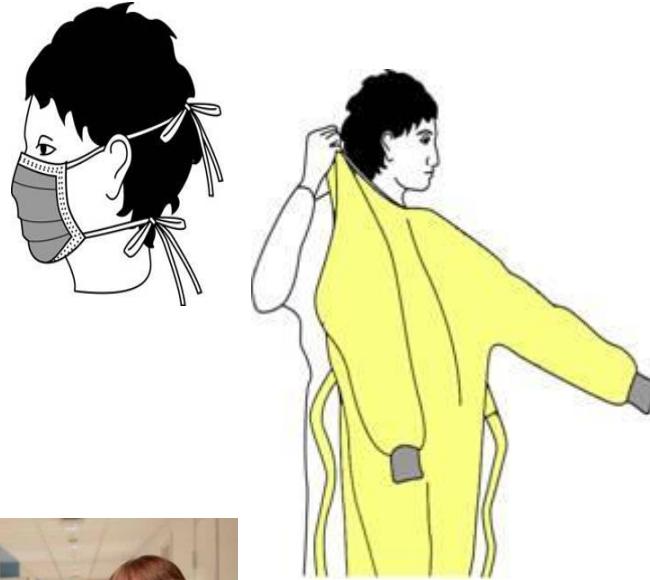
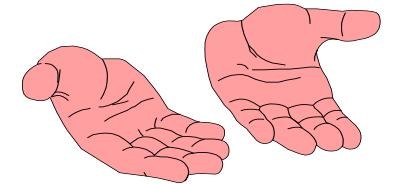
-grunnmuren i alt infeksjonsforebyggande arbeid

konsekvent gjennomføring av basale smittevernrutiner
er å betrakta som standard ved all pasienthandtering
uavhengig av diagnose

Basale smittevernrutiner

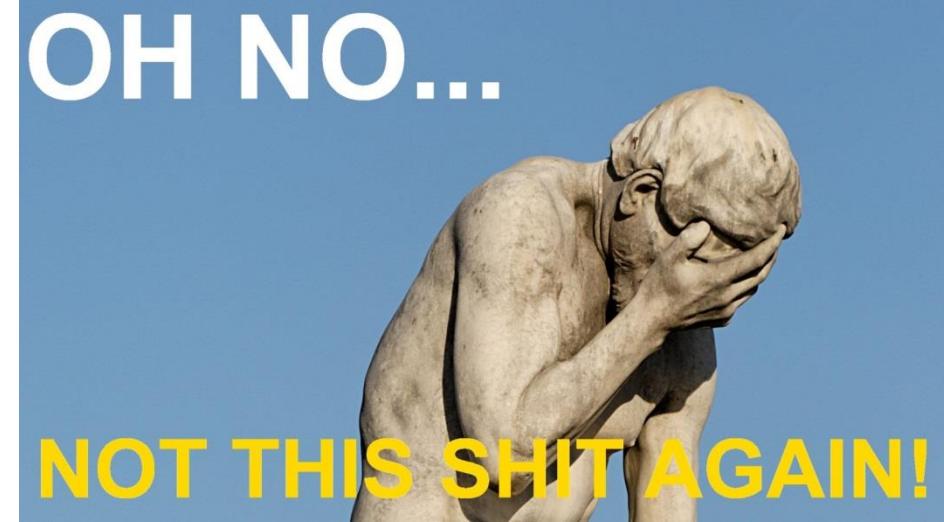
- handhygiene
- hostehygiene
- pasientplassering
- personleg beskyttelsesutstyr
 - beskyttelse av hendene
 - beskyttelse av munn og nase
 - beskyttelse av øye
 - beskyttelse av arbeidstøy og hud
- handtering av pasientnært utstyr
- reinhold og desinfeksjon
- avfallshandtering
- handtering av sengetøy og tekstilar
- trygg injeksjonspraksis
- desinfeksjon av hud
- beskyttelse mot stikkskadar

Handhygiene

Like it or not:

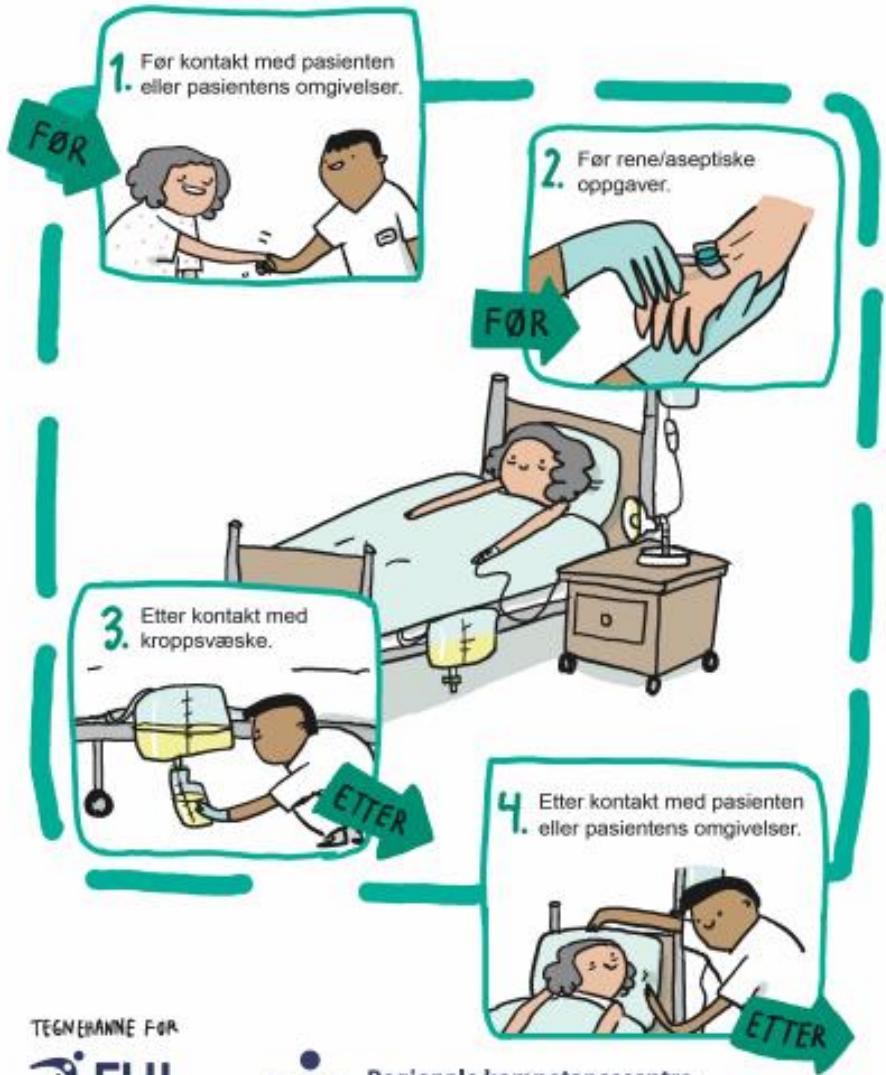
Det viktigaste enkelttiltaket for å hindra
smitte og forebyggja infeksjonar i
helsetenesta

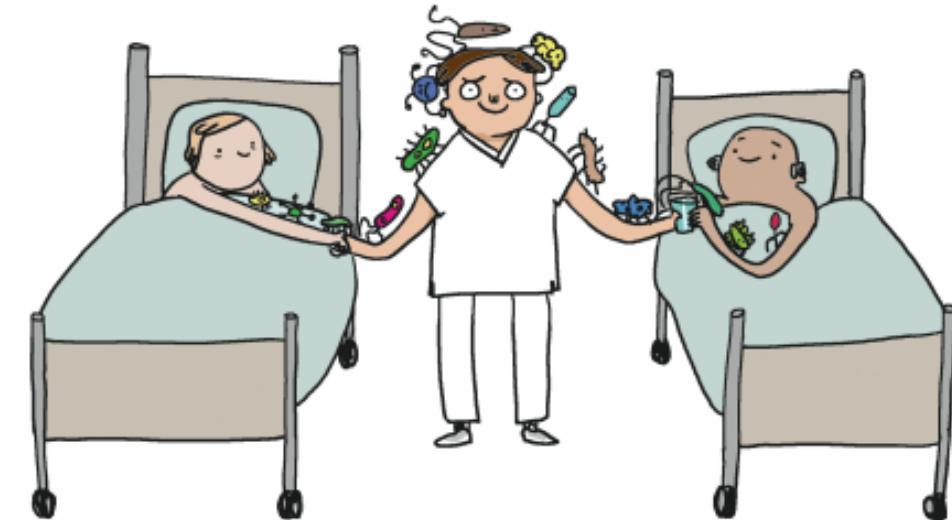
Når skal handhygiene utførast?

- før og etter kontakt med pasientar
- mellom urein og rein kontakt hos samme pasient
- mellom ulike prosedyrer på samme pasient
- etter kontakt med forureina gjenstander
- før handtering av reint utstyr
- før legemiddelhandtering
- etter at hanskars er tatt av
- før matutlevering

HÅNDHYGIENE - TIL RETT TID

♪ FRA DEN ENE TIL DEN ANDRE ♪
IKKE LA BAKTERIER VANDRE

GJØR DU DET
OFTE NOK?
OG TIL RETT TID?

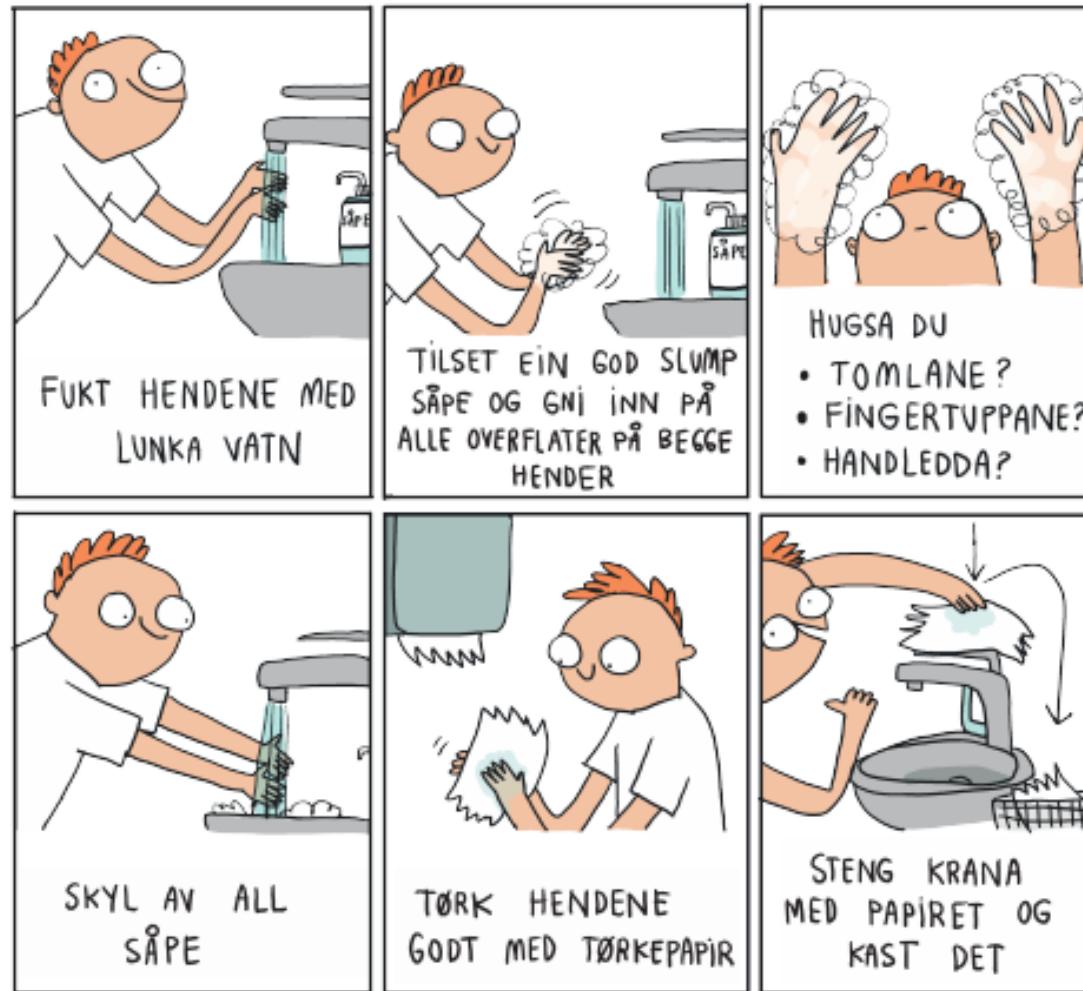

Handdesinfeksjon på 1-2-3

TEGNEHANNE

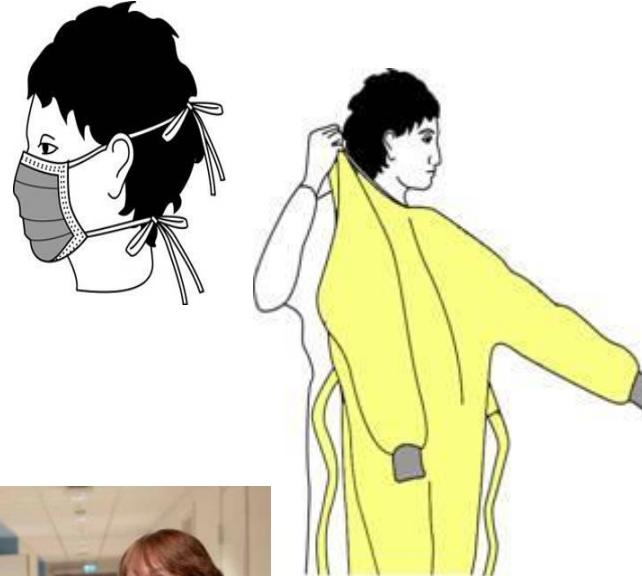
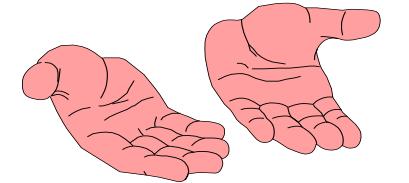
Handvask steg for steg

TEGNEHANNE FOR

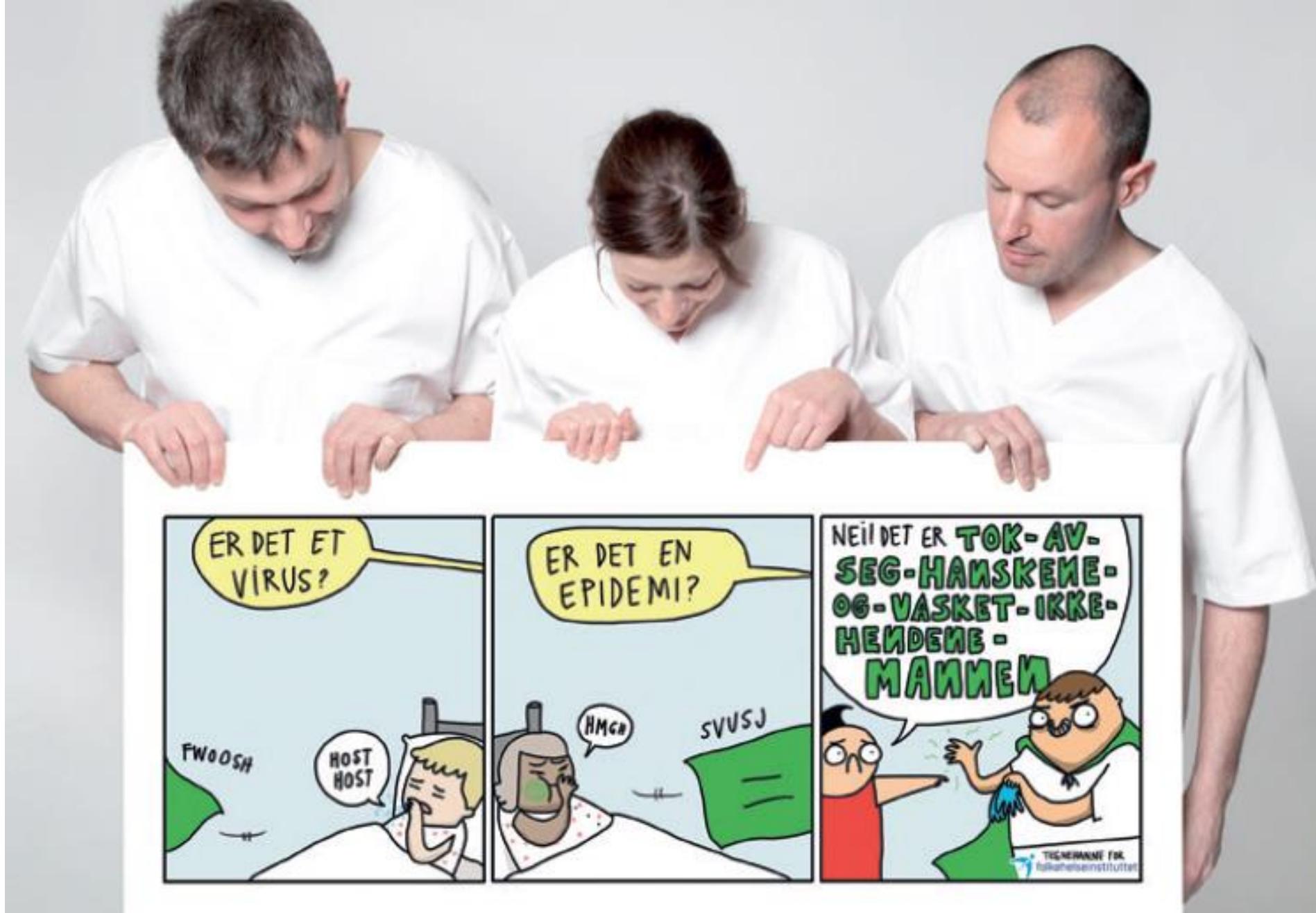
Basale smittevernrutiner

- handhygiene
- hostehygiene
- pasientplassering
- personleg beskyttelsesutstyr
 - beskyttelse av hendene
 - beskyttelse av munn og nase
 - beskyttelse av øye
 - beskyttelse av arbeidstøy og hud
- handtering av pasientnært utstyr
- reinhold og desinfeksjon
- avfallshandtering
- handtering av sengetøy og tekstilar
- trygg injeksjonspraksis
- desinfeksjon av hud
- beskyttelse mot stikkskadar

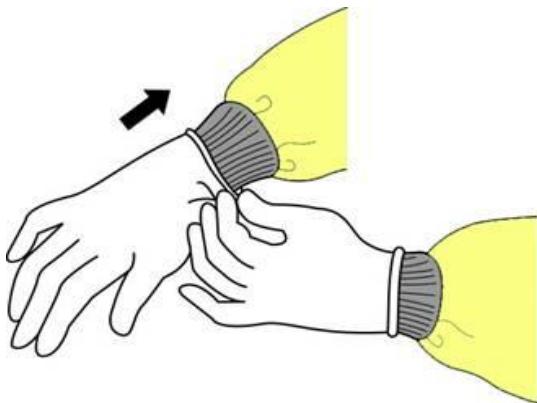
Bruk av hanskars

- Reine eingangshanskars beskyttar helsepersonells hender mot forurensing av mikroorganismar, blod og andre kroppsvæsker.
- Brukt rett er eingangshanskars eit viktig smitteverntiltak – brukt på feil måte kan hanskars føre til auka smitterisiko.
- Hendene blir forurensa også med hanskars på, og hanskars erstattar difor aldri handhygiene.
- Behovet for handhygiene er det same, uavhengig av om ein brukar hanskars eller ikkje.

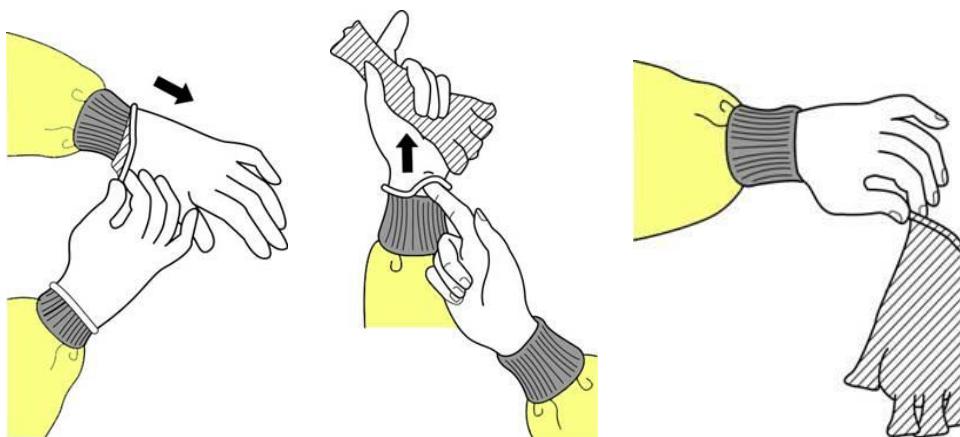

Hanskar

- Sist på

- Først av

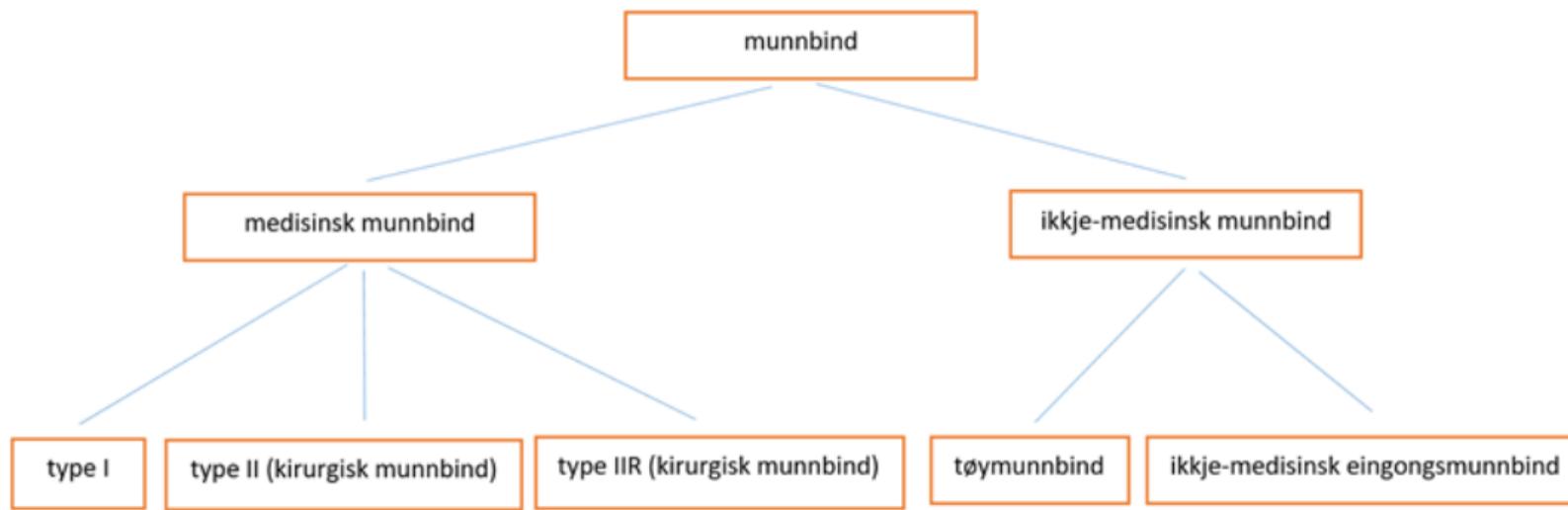
Beskyttelse av arbeidstøyet

Munnbind

- Medisinske munnbind, Medisinske ansiktsmasker, (Kirurgiske munnbind)
- Ikkje-medisinske munnbind, Tøymunnbind

Øyebeskyttelse

INN

- 1 Håndhygiene
- 2 Mundbind på*
- 3 Øyebeskyttelse på
- 4 Smittefrakk på
- 5 Hanske på

*Ved aerosolgenererende prosedyrer eller ved langvarig og tett kontakt med pasienter med uttalt hoste, bør åndedrettsvern og ev. hette benyttes.

UT

- 1 Hanske av
- 2 Håndhygiene*
- 3 Smittefrakk av
- 4 Håndhygiene
- 5 Øyebeskyttelse av
- 6 Mundbind av
- 7 Håndhygiene

*Håndhygiene utføres ved synlig tilsløte hanske og om frakken skal gjenbrukes.

Illustrasjoner: St. Olavs hospital

Basale smittevernrutiner

- handhygiene
- hostehygiene
- pasientplassering
- personleg beskyttelsesutstyr
 - beskyttelse av hendene
 - beskyttelse av munn og nase
 - beskyttelse av øye
 - beskyttelse av arbeidstøy og hud
- handtering av pasientnært utstyr
- reinhold og desinfeksjon
- avfallshandtering
- handtering av sengetøy og tekstilar
- trygg injeksjonspraksis
- desinfeksjon av hud
- beskyttelse mot stikkskadar

Renhetskravet til medisinsk utstyr deles grovt sett inn i tre kategorier, basert på Dr. Earle H. Spauldings klassifisering fra 1973:

Klassifisering av medisinsk utstyr

Kritisk utstyr (Høy risiko)	Utstyr som kommer i kontakt med blodbanen, sentralt nerve- og vaskulærsystem og sterilt vev. Sterilt	Invasivt utstyr/kirurgiske instrumenter: saks, pinsetter; dentalt utstyr, oftalmologisk og urologisk utstyr, dialyseutstyr
Semi-kritisk utstyr (Middels risiko)	Utstyr som kommer i kontakt med slimhinner (luftveiene, mage-tarm-kanal/ urinveine) uten å penetrere disse. Desinfisert, helst sterilisert	Trakealtuber, otoskop, anestesi-utstyr, gastroskop
Ikke-kritisk utstyr (Lav risiko)	Utstyr som kommer i kontakt med hel, frisk hud Rengjort, helst desinfisert	Blodtrykksapparat, stetoskop, pulsoksimeter

Reint utstyr?

- Rutiner for reingjering og desinfeksjon av fleirgangsutstyr?
- ..og gjennomføring i praksis?
- ..korleis er kvalitetssikringa?

Reingjering og/eller desinfeksjon

Reingjering

- Prosess som fjerner skit og organisk materiale
- Mekanisk fjerning av mikrobar
- Avgjerande for vidare desinfeksjon og sterilisering
- Vurderast «med det blotte øyet»

Desinfeksjon

- Prosess som eliminerer dei fleste eller alle sjukdomsframkallande mikroorganismar
 - NB relativ reduksjon!
- **Teknisk desinfeksjon;** desinfeksjon av utstyr, instrument, inventar og flater

Desinfeksjonsmiddel

	Virkeområde	Begrensing	Virketid	Holdbarhet på bruksløsning
Desinfeksjons sprit	Vegetative bakteriar, inkl mykobakterier, sopp og dei fleste virus Ikkje sporer og usikker/redusert effekt på norovirus	Forutsetter rengjort, synlig ren flate	1-2 min	
VirKon	Vegetative bakterier, sopp og virus Ikkje godkjent mot mykobakterier. Ikkje sporar		Ikkje synlege forurensa flater og reingjort utstyr: 10 min. Synleg forurensa utstyr og flater: 30 min.	5 dager
Perasafe	Vegetative bakterier, inkl mykobakteriar, sopp og virus. Effekt på sporar		10 min	24 timer
Life Clean	Vegetative bakterier, inkl mykobakterier, sopp og virus Effekt på sporar	Forutset rengjort, synleg rein flate	2 min	1 mnd

Betydning av reinhold for å unngå smittespreiing

- Miljømessig robuste infeksjonsframkallande mikrobar kan lett dyrkast frå pasientnære kontaktflater
- Mikrobar kan overleve lenge på utstyr og flater
- Pasientar “arvar” mikrobar frå førre pasient
- Kun 40% av pasientnære kontaktflater blir reingjort i tråd med eksisterande prosedyrar

Evaluating hygienic cleaning in healthcare settings:
What do you not know can harm your patients, (Carling PC, Bartley JM 2010)

Kontaktflater i pasientnære omgjevnader

Hayden et al, SHEA 2004

Hyppig berørte kontaktpunkt

Carling et al, JHI 2010

Eingangsklutar

- For reingjering?
- For desinfeksjon?

Basale smittevernrutiner

- framleis vårt viktigaste våpen mot smittespreiing

- Nødvendig med jamnleg fokus på system og etterleving av rutinene